

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Robopisi se ne vračajo.

Liet lahja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Uredništva ob 11. uri
popoldne.

Nekupirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žejejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglase (inserate)** se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratno tatis primeren
popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 258.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 11. novembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Rezultati nove šole na Francoskem.

F. B., Pariz.

Trideset let je tega, kar je prvič prevzel vodstvo naučnega ministerstva na Francoskem Jules Ferry in začel objednem reformo ljudskega šolstva. Politični položaj v deželi mu je bil ugoden; po dolgih parlamentarnih bojih so zmagali republikanci in so mogli tedaj misliti na uresničenje svojih velikih načrtov. Nobeden pa jim ni bil važnejši kot reforma ljudskega šolstva, ki bi jim imela zagotoviti usodo njihovih otrok. Nekaj let je bilo posvečenih praktični izvršitvi — in 25 let stoji sedaj ponosito poslopje francoske svobodne šole. Morda bode umestno kratko oceniti uspehe te šole in pregledati, v kolikor so se obnesli principi ustvariteljev reforme; koristna bode ena in druga misel tudi v nas Slovenij, ker se veliko govori o francoskem svobodnem šolstvu, ne da bi se ga niti najmanj poznalo.

Tri načela so se upoštevala pri francoski šolski reformi: ljudskošolski ponk mora biti **obvezen, brezplačen in brezkonfesionalen**. Resnično, drzna je bila ta misel, toda njena drznost je tvorila tudi njeno moč, vzbudila navdušenje v ljudskih množicah. Ljudstvo se je odločilo, da ne vzame samo vzgoje otrok popolnoma v svoje roke, do ne nauči mladine samo čitati, pisati in računati, temveč da jo uvede tudi v duh moderne kulture. V ta namen se je najprej vpeljal obvezen ponk, ki je zabranil starišem pošiljati deco na prezgodnje težko delo; vsem otrokom, tudi najubožnejšim se je moralo v pouku otvoriti lepšo bodočnost. Najnaizpolnitev tega načela je drugo: **ponk je moral postati brezplačen**, ker bi drugače ničesar ne koristil naširnim

ljudskim slojem in bi se drugače mnogi stariši trdovratno upirali obveznemu pouku. Konečno je morala postati moderna šola tudi brezkonfesionalna, kajti samo na ta način se je moglo obrniti duh nove generacije daleko od temnih senc preteklosti k svetli luči moderne kulture. Kako se je torej obnesla uvedba omenjenih treh načel v francoskem ljudskem šolstvu?

1. **Obvezen obisk ljudske šole.** — Proti temu načelu se danes na Francoskem nikdo več ne bori — in že to znači zmago nad enkrat tako močnim odporom. Šole so se neizmerno pomnožile, število analfabetov je padlo na minimum, splošna izobrazba stopnja se je zdatno dvignila. Vkljub temu pa je pokazala skušnjava tudi marsikatero temno stran šolskega sistema. Francoski postavodajalec je storil v marsikaterem oziru preveč, v marsikaterem premalo. Preveč, ker je premalo upošteval pri splošni normi šolskega obiska krajevne in deželne potrebe. Ako bi odredil v vsaki pokrajini počitnice ob takem času, v katerega pade žetev, vinška trgatav ali druga nujna dela, pri čijih so potrebni tudi otroci, bi lahko odpadla marsikatera ostrost šolske postave, ki jo stariši neprijetno občutijo. Obžalovati je, da se je v tem oziru organiziralo celo Francijo kot enotno državo. Premalo pa je storil postavodajalec s tem, da je upeljal tudi pri šolskem nadzorstvu popolnoma parlamentaričen sistem; vsled tega mnoge šolske komisije pri okrajih niso spolnjevale svojih dolžnosti, da bi se ne zamerile volilcem, ki so jim nadzorstvo poverili.

2. **Umolknili so tudi vsi ugovori proti brezplačnemu pouku** in to že zdavnaj. Smatra se na Francoskem sedaj kot nekaj samoobsebi umevnega, da je ljudska šola brezplačno na raz-

polago najsiromašnejšim in najbogatejšim. Šola je javni zavod, ki služi javnim namenom in mora stati torej popolnoma izven vsakih zasebnih interesov. Toda tukaj se je storilo premalo; pri obliki se je pozabilo na vsebino. Ne zadostuje namreč brezplačnost, da morejo ubožne družine svojo deco tudi resnično v šolo pošiljati. Skrbeti bi se moralo za primerno obleko, ker imajo nekateri otroci dolgo pot do šole, nadalje za primeren zajtrk, da bi ne bili otroci trudni in zdelani pri pouku, skrbeti bi se moralo za primerno kosilce. Prava brezplačnost pouka obstoji v tem, da se ubožnim otrokom olajša obisk šol z brezplačno hrano, obleko, stipendiji in nagradami nadarjenih ter pridnih šolarjev. Še le takrat bode mogel vestni šolski nadzornik prisiliti stariše, da morajo brezpogojno svojo deco pošiljati v šolo in one, ki bi se ne hoteli pokoriti tej zapovedi, kaznovati.

3. **Brezkonfesionalnost ljudske šole** je tako prešla Francozom v meso in kri, da je nikdo več resno ne misli ovreči; jedna doba človeškega življenja je zadostovala, da smatra narod francoski ločitev cerkve in šole kot nekaj samoobsebi nmljivega. Ako bi se danes zgodil politični preobrat, ki bi vzel radikalcem vajeti iz rok, bi tudi njihovi politični nasprotniki ne dali več pončevati katekizma v ljudski šoli in bi ne klicali več tje patrov in šolskih sester. Posvetna šola ni tako nepopolna kakor se je mislilo nekdanj; danes se je celo cerkev hočeš nočeš, moraš sprijaznila z njo. Ona proglašuje danes, da ji je popolna neutralnost šole v verskem oziru ljuba, da je njen lastni cilj; ponk se samo ne sme mešati s protiverskimi idejami, šola ne sme čutiti nasprotja med krščanstvom in svobodno mislijo. Seveda izvirajo te trditve

samo iz taktičnih vzrokov in ako bi cerkev došla na Francoskem zopet do politične moči, bi upeljala takoj zopet konfesionalno šolo. Toda ravno ta taktika pa kaže tudi, da je cerkev misel na zopetno osvojitve Francoske opustila in se s sedanjo šolo kolikortoliko sprijaznila, uvidevši, da je boj proti njej zelo težek in brezupen.

Konec jutri.

Politična kronika.

K položaju.

V Celju, 10. nov.

v Poljaki in § 14. Poročali smo včeraj o govorici, da namerava poljski klub pri svoji jutrišnji seji največ pod pritiskom Stapinjskijeve skupine skleniti resolucijo proti event. porabi § 14. To bi pomenjalo za Bienertovo vlado vzrok več, da demisionira, ker po sedanjem položaju skoraj ni nobenega upanja, da bi se ji parlamentarnim potom dovolile državne potreščine. Večini poljskih slahčičev v kolij itak ni bilo do take resolucije, audijenca poljskega ministra rojaka Dulemba, gališk. dež. glavarja Badenija in gališkega namestnika Bobrznyskega pri cesarju je pa prinesla brzokone odločitev: poljski klub ne bode sklenil omenjene resolucije in zatisnil tudi jedno oko, ako nastopi vlada § 14. Neznajnost in dobičkarija poljskih klerikalnih slahčičev je največja ovira uspešni slovanski politiki v Avstriji.

v Cesar proti Čehom in „Slovanski jednoti“. Koresp. „Centrum“ poroča o utisu Dulembove audijence v čeških krogih sledeče: Poročila o ministrovih audijenci so izvala v slovanskih, osobito v čeških krogih nemilo iznenadenje. (Cesar je namreč proti Dulembu hvalil sedanjo vlado, češ da strogo

LISTEK.

Orlov in njegova žena.

Ruski spisal Maksim Gorki.
Preložil Fedor Gradišnik.
(Dalje.)

„Nehaj enkrat s tem tarnanjem!“ je rekel rezko. „Jaz trpim morda tisočkrat več kot ti, če te tepem. No, bodi mirna — slišiš! Če se vam ženskam le v eni stvari prizanese, pa ste takoj v zraku. Pusti to blebetanje . . . kaj pa naj koristi človeku, ki je življenja že itak sit? . . .“

Drugokrat pa se mu je topilo srce vsled potoka njenih solza in strastnih očitanj. Tedaj je govoril premišljeno:

„Kaj naj pač pričnem s svojim nesrečnim značajem? Razžalil sem te, to je res . . . saj vem, da si edina, ki me ljubi na širnem svetu . . . No, včasih sem pač malo pozabil na to — ampak vidiš, Motrja, včasih mi je pač, kot da mi ni mogoče več prenašati tvojih pogledov. Kakor da sem se te naveličal! . . . In tedaj me napade taka jeza . . . raztrgal bi tebe in sebe, in čimbolj imaš prav, tembolj me ve-

seli mučiti te . . .“

Razumela ni popolnoma, kaj je hotel povedati, a vkljub temu jo je pomiril skesani in ljubeznjivi glas, v katerem je govoril.

„Dal Bog, da bi se oba poboljšala in drug drugemu privadila“, je dejala. „Morda bi bilo bolje, ko bi imela otroka — imela bi vsaj kakšno skrb in zabavo“, je pristavila vzdihujoč.

„No torej — porodi ga . . .“

„Kako neki, če me tako mučiš, če me biješ v telo in ledja . . . Ko bi me vsaj z nogami ne obdeloval!“

„Kako je pa mogoče tako natanko preračunati, kam te smem udariti in kam ne?“ se je skušal opravičevati Grigorij. Saj vendar nisem rabelj in ne delam tega v svojo zabavo, ampak le takrat, če me napade gnjev.“

„Toda odkod pa prihaja ta gnjev?“ je vprašala Matrona temno.

„To je moja usoda, Motrja“, je filozofiral Priška. „Moja usoda in moj značaj . . . Ali sem morda hudobnejši od drugih? Povej mi: hudobnejši na primer kot Malorus Sevčenko? Gotovo, temu je življenje lažje kot meni in ne pozna gnjeva. Sam je na svetu, nima

niti žene niti koga drugega. . . . Jaz pa bi brez tebe poginil . . . Da, dobro je temu Malorusu! Ta kadi svojo pipo in se smeji, vesel je in zadovoljen, ta satan! Ne, tako ne morem živeti . . . Rojen sem pač že s tem namenom v srcu, imam pač tak značaj . . . Sevčenkov značaj je pač kakor ravna palica, moj kakor pero; če pritisneš nanj, se prične tresti . . . Grem na primer po cesti, vidim to in ono, vsakovrstne krasote — in moje ni prav nič od vsega tega! To me boli. Malorus — ta ne potrebuje ničesar! Mene pa jezi že to, da ta bradati človek ničesar ne potrebuje, in jaz . . . ah, saj niti ne vem, kaj hočem . . . vse bi rad, no, da . . . Sedim torej tu v tej luknji in delam dan na dan in ne dosežem ničesar. S teboj sedim tukaj, s svojo ženo . . . Da, kaj pa imam od tega? Kaj naj me še veseli pri tebi? Si pač ženska kakor druge, z vsem, kar je potrebno . . . Ničesar novega mi ne moreš več nuditi, vse mi je znano pri tebi . . . Kako bodeš jutri kihnila . . . celo to vem, ker sem te videl že tisočkrat kihati . . . Kaj naj me torej še zanima to življenje? To

je, kar mi manjka: zanimanje. No, in tako grem pač v gostilno, ker je tam prijetnejše . . .“

„Zakaj si se potem sploh oženil?“ je vprašala Motrja.

„Zakaj?“ Priška se je glasno zasmel. „Vedi vrag, zakaj! Odkrito rečeno, tega bi ne bil smel storiti . . . Bolje bi bilo, da sem šel med postopake . . . Seveda bi bil stradal, a prost bi bil! Pojdi, kamor hočeš . . . ves svet ti je odprt!“

„Pojdi vendar! Pusti me!“ je dejala Motrja in le s težavo se je ubrnila ihtenja.

„Kam bi šla potem?“ je vprašal Priška pozorno.

„Saj to je moja stvar . . .“

„Kam?“ je zavpil in divji srd je bliskal iz njegovih oči.

„Ne tuli tako — ne bojim se te!“

„Ali si si izbrala morda že drugega? . . . Govori!“

„Pusti me, naj grem!“

„Kam naj te pustim iti?“ je siknil Priška.

(Dalje prib.)

„stvarno“ vodi državne posle.) Čehi so z največjim ogorčenjem obsojali Bienenrtha za to, da se skriva za prestol in se naravnost trudi uničiti dobro razmerje med krono in češkim narodom. Oficijelna poročila o audijenci kažejo popolnoma jasno, da so cesarjeve besede naperjene proti Čehom in s tem seveda tudi proti „Slovanski jednoti“. Neoficijelno se je nadalje tudi zvedelo, da se je cesar izrazil proti vsaki rekonstrukciji kabineta, torej še za nadaljno vlado Bienenrth-Schreiner-Hohenburgerjevo. Jasno se vidi, da se hoče Bienenrth na ta način ohraniti na krmilu. Oni elementi v češkem taboru, ki so doslej odsvetovali od skrajnih sredstev, obžalovaje izjavljajo, da odslej tega ne morejo več storiti; kajti najnovejši korak vlade bode radikaliziral vse češko javno mnenje. Ako pride do kakih konfliktov med krono in Čehi, je za nje odgovorna Bienenrthova vlada.

u Posvetovanje nemških strank. Včeraj se je vršila na Dunaju skupna konferenca krščansko-socialnih in nemškonaprednih vodjev. Komunikacije pravi, da stoje nemške stranke na stališču, da mora parlament izvršiti cel delovni program, ki mu je predložen. Poljski klub je poskusil doseči zedinjenje med Nemci in „Slov. jednoto“ glede delovnega programa. Ker Nemci žele (?) parlamentarno rešitev vseh vladnih predlog, je sedaj stvar Slovanske jednote, da pove svoje nazore glede delovnega programa. — Občni zbor nemškonacionalne zveze se je tudi izrekel za nadaljevanje pogajanj v prilog delazmožnosti parlamenta.

Drobne politične novice.

A vstrijski prestolonaslednik v Berlinu. Kakor smo že poročali med brzojavkami, se je peljal danes prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo soprogo v Berlin na poset k nemškemu cesarju. Pravijo, da ima biti ta poset protidemonstracija carjevemu obisku v Italiji.

u Koncesija Madžarom. Trdovratno se vzdržuje vest, da je cesar že dovolil Madžarom nove koncesije, da „reši“ ogrsko krizo, ki se pojavlja vsakikrat, kadar se žele Madžari okoristiti na avstrijske stroške. Ako se ta vest uresniči, bode stališče Bienenrthove vlade še veliko slabše kakor je sedaj. Zavlačevanje ogrske krize je tudi vzrok zavlačevanju krize v našem parlamentu.

Odsek za socialno zavarovanje pridno nadaljuje svoja posvetovanja. Sedaj je pri § 4, ki določa krog oseb za zavarovanje. Glasovalo se še doslej ni o nobeni točki, ker hoče odsek počakati rezultata vladne ankete o socij. zavarovanju in glasovati o prvih 6 točkah skupno.

Rešitev ogrske krize se bode po včerajšnjih poročilih iz Budimpešte tako izvršila, da bodo stopili Kossuth, Andrassy in Wekerle zopet na čelo vlade — a proti Justhovi skupini. Zato bi pa jim naj cesar dovolil ustanovitev samostojne banke l. 1917, plačila v gotovini in vojaške koncesije. Precejšnja dota torej — žal na naše stroške. Prepričan Justh sicer ne bode dolgo trajal, bil je le pesek v oči avstrijski javnosti in cesarju.

Predsednik francoske republike Fallières misli drugo leto prostovoljno odstopiti. Naslednik mu bo morda Brisson, predsednik franc. parlamenta.

Dnevna kronika.

o Nov tachymeter je iznašel nek srbski podčastnik v Zaječaru. Da izum zelo nadkriljuje sedanjí stroj je zlasti važno to, da se ga more rabiti tudi ponoči. Vojno ministerstvo je ku-

pilo novi izum in pozvalo izumitelja v vojni arzenal, da napravi stroj.

o Rauchov dostojanstvenik. Veliki župan zagrebški Vuchetich je prišel v torek pijan domov. Ker se mu je zdelo, da mu sluga ni izkazal dovolj časti, ga je napadel z revolverjem ter ga podil po hiši okrog. Slugo so rešili iz neprijetnega položaja ljuče, ki so na njegov krik prihiteli v hišo. — Taki ljudje vedre in oblačijo danes na Hrvatskem!

o Zločinske čete v Makedoniji. V bitoljskem vilajetu so se pojavile turške čete, ki so jih sestavili sami pomiloščeni hudodelci. Te čete plenijo, ropajo in more zlasti po bitoljski okolici. Tekom desetih dni so ubile te čete 28 Bolgarov in zapalile nad 100 poslopij.

o Ministerski predsedniki — pisatelji. Slično, kakor bivši francoski ministerski predsednik, ki se je bil posvetil po svoji upokojitvi gledališčnemu pisateljstvu, je storil tudi srbski min. pred. dr. Gjorgjevič, ki je spisal najprej senzacionalni roman „Golgotha“ in po njem tridejansko dramo „Kraljeve ljubice“, ki se bo igrala najprej v nemškem jeziku.

o Lombroso kot psihiater. Znano je, s kako sigurnostjo je znal veliki Lombroso razlagati, zakaj je ta ali oni človek postal zločinec. Vse mu je bilo razvidno iz možganov. Sedaj pa je prišlo čudno dejstvo na dan. Izkazalo se je, da bi po kakovosti svojih možganov in njihovi množini moral biti tudi sam zločinec. Ubogi učenjaki, kako se včasih zaračunate v svojih teorijah!

o Enoten zemljevid celega sveta. Britanska vlada je sklicala za 16. novembra v London strokovno konferenco, ki se bo posvetovala o temeljnih potezah enotnega zemljevida celega planeta. Zemljevid bode izvršen v razmerju 1 : 1.000.000. Najbrže bodo vzeli greenwichski meridian za ta zemljevid in Angleži so se že izrazili, da se bodo poslužili meterske mere, dočim so do sedaj rabili „angleški čevlji“. Gledalo se bo tudi na to, da se ojednoti pisava geografskih imen.

o Na čem je Schiller umrl? Uzrok Schillerjeve smrti je odkril veliki Rus Gogolj. Neka znanka mu je bila rekla: „Vi psujete Nemce, in Schiller je bil vendar tudi Nемец.“ „No, seveda, a ko je Schiller opazil, da je Nемец, je jeze in sramote umrl.“

o Nagle smrti je umrl izdavalatelj starorusinskega strankarskega glasila „Haliczanin“ v Levovu. On je bil tudi predsednik rusinskega pisateljskega društva.

o Tožbe gospe Wölfling-Adamovič. Adamovičeva zopet toži svojega bivšega moža Leopolda Wölflinga, ki je je bil pred tem nadvojvoda Leopold Ferdinand. Ona zahteva od njega mesečnih 1000 K in po takem 31.000 K, ki jej jih še nazaj dolguje. Stavi tudi zahtevo, da jej vrne za polišstvo 27.680 K in opira svoje zahteve na dejstvo, da ima Wölfling 40.000 kron letnih dohodkov in še ima pričakovati Orthovo milijonsko dedščino.

Štajerske novice.

a Volitve v osebno dohodninsko komisijo. Politično društvo „Naprej“ priporoča sledeče kandidate za volitve v osebno dohodninsko komisijo: Okraj Celje-dežela I. razred voli 24. novembra od 3. do 6. ure popoldne 2 namestnika. Naša kandidata sta: **Anton Turnšek** sen., trgovec, Žlavor št. 4, **Norbert Zanier**, trgovec, Št. Pavel pri Preboldu. — II. razred voli 25. novembra od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne enega uda in enega namestnika. Naš kandidat za uda je: **Franc Dežman**, Loke pri Trbovljah, za namestnika **Rudolf Pevec**, trgovec, Mozirje. — III. razred voli dne 26. novembra od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne dva uda. Naša kandidata sta: **Juvančič Alojz**, krčmar, Zidanmost, **Franc Malgaj**, trgovec, Gotovlje. — Okraj Celje-mesto I. razred voli dne 22. novembra od 9. do 12. ure dop. enega uda. Naš kandidat je: **dr. Juro Hrašovec**, odvetnik, Celje. — II. razred voli dne 23. novembra od 9. do 12. ure

dopoldne enega namestnika. Naš kandidat je: **Robert Diehl**, trgovec, Celje. — Volilni lokal za vse volitve je Celje, Ringstrasse št. 12, II. nadstropje. Podpisane glasovnice in legitimacije se lahko oddajo v pisarni dr. Josipa Serneca v Celju.

† Dr. Ivan Omulec. V Ormožu je danes po noči po kratki bolezni umrl odvetnik dr. Ivan Omulec. Celi ormoški okraj globoko žaluje za pokojnikom. Pogreb je jutri v petek ob 4. uri popoldne. O narodnem delovanju pokojnika bomo še obširnejše govorili. Naj mirno počiva!

a Klerikalne otročarije. „Slovenec“ še vedno ponavlja že davno ovrženo trditev, da mi naprednjaki „capljamo za klerikalci“ z idejo vseslovenske napredne stranke. In če bi tudi — kaj bi imelo to slabega na sebi? Tudi pri „Slovencu“ se že kažejo znamenja možganske paralize. Seveda, uredništvo je v zelo nevarni bližini šenklaške cerkve.

a Nacionalna drznost poštne uradnika ali — kdo laže? V št. 192. t. l. smo že na kratko ožigosali postopauje nemškonacionalnega poštne uradnika Golla v Celju. Ker se je zadeva razpletla sedaj nekoliko dalje, govorimo o stvari obširneje. 19. avg. t. l. je gospica Slava Grillčeva oddala pri vožni pošti zavoj. Zavoj in spremnica sta imela slovenski naslov. Službujoči uradnik Goll, ki je to gotovo videl, ker je izdal, kakor predpisano, slovenski, (oziroma dvojezični) poštnopremijni list, je torej moral vedeti, da ima opraviti s slovensko stranko, in moral je tudi vedeti, da ima govoriti s to stranko slovenski. Vkljub temu je vprašal stranko „zahlen?“, na kar mu je odgovorila s „prosim?“. Vsaj to bi ga bilo moralo poučiti, če je še tako trde pameti, da ima s stranko govoriti slovenski, a vkljub temu je še dvakrat ponovil svoj „zahlen?“ ter tako hotel izsiliti iz stranke nemški odgovor. Še le ko so hotele neke druge stranke kot tolmači posredovati, a je slovenska stranka to odklonila, se je končno uradnik Goll osorno zarežal nad stranko „plačati?“. Brez oziroma na to, da je kršil uradnik Goll predpise o vljudnosti nasproti strankam je jasno, da si je ta od strank plačani in vzdrževani uradnik dovolil v tem slučaju drzno kršenje § 19. drž. osnovnih zakonov o jezikovni ravnopravnosti. — Stranka se je pritožila na poštno ravnateljstvo v Gradcu in čujte, kako modrost je to odgovorilo: „Na podlagi dognane preiskave se Vam poroča, da je dotični uradnik nemškega in slovenskega jezika popolnoma (dvomimo prav resno! Op. ured.) zmožen in bi se bil gotovo tudi nasproti Vam poslužil slovenščine v občevarju, ko bi mu bili na njegovo vprašanje odgovorili slovensko ali mu vsaj kako dali na znanje, katerega jezika se hočete poslužiti; a vi ste dosledno molčali, zato mu to ni bilo mogoče“. Pri pomnimo v prvi vrsti, da je odgovor poštne ravnateljstva nemški, da si je bila pritožba slovenska. Tudi o tem se bo govorilo na pristojnem mestu; v drugi vrsti pa vidi takoj vsakdo na podlagi spredaj opisanega dejanstvenega položaja, da odgovor na podlagi uradnih poizvedb ne odgovarja resnici. Resnica je namreč, da je dobil na svoje prvo vprašanje „zahlen?“ jasni odgovor z besedo „prosim?“, in resnica je, da je on vkljub temu še dvakrat provociral z besedo „zahlen?“ Laž je torej, da ni vedel, v katerem jeziku naj s stranko občeuje. Mogoče je tukaj le troje: ali je obdolženi uradnik nalagal poštno vodstvo v Celju, ali pa je to poštno vodstvo nalagalo c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu, ali pa poslednje stranko. Kdo

je lagal? Zahtevamo jasnosti, ker se ne damo na tako drzen način bagatelizirati niti od kakega nemškonacionalnega poštne uradnika, niti od poštne vodstva, niti od ravnateljstva, tem marj, ker leži poštno vodstvo, pri katerem slušbuje ta izzivajoči uradnik, na slovenski zemlji. S stvarjo se bo v ostalem pečalo tudi trgovinsko ministerstvo, na katero je vložena tozadevna pritožba.

a Mart nova veselica združena s petjem, tamburanjem itd. priredi se v soboto, dne 13. novembra v „Skalni kleti“. Vabijo se vsi rodoljubi, da se udeležijo tega zabavnega večera. Začetek ob 8. uri zvečer.

a Čič — celjski poslanec v dež. zboru. Pri včerajšnjih nadomestnih volitvah je bilo oddanih v Celju 289 (dne 24. maja za Woschnagga 338), v Laškem trgu 33 (37), Sevnici 13 (17), Brežicah 63 (62), Vojniku 27 (28), Vitanju 13 (14), Šoštanju 59 (48), skupno torej 497 glasov. Splošno so bili torej nemškutarji manj navdušeni za Čiča ko svoj čas za Sokola, kar je še vsekakor lepo od njih. Slovenci so se volitev popolnoma vzdržali.

a Negri se pere. Graški „Volksblatt“ je z zbadljivo opazko na naslov nemških nacionalcev priobčil notico „Nar. Dnevnika“ o Negrijevem „nemškem“ pokolenju. Čiču — poslancu celjskih „Nemcev“ menda to ni bilo zelo prijetno. Pa mož si zna pomagati; poslal je „Volksblattu“ popravek, da to ni res in da so bili njegovi stariši — Nemci. Nie honorowe ale zdrowe — vsaj po dr. Negrijevem nazoru.

z Iz Laškega trga. Tukajšnje „Bralno društvo“ je uprizorilo dne 7. listopada burko-trodejanko „Moč uniforme“, ki jo je spisal po svojih delih že znani Jak. Štoka v Trstu, vglasbil pa H. O. Vogrič. — Igra je pisana v izvirno-narodnem duhu, je popolnoma nepristranske vsebine in če tudi poučna burka, namenjena je le zabavi. Dejanje je jako naravno, nepretirano in lahko razumljivo. Glasbene in pvske točke pa pomagajo igri še do višjega, trajnejšega učinka. — Naši diletantje, četudi imajo le redkokedaj priliko javno nastopati, so se vendar popolnoma uživali v svoje vloge ter jih rešili v splošno zadovoljnost občinstva. Glede posameznih ulog le na kratko. Da bodeta Cviren in njegova Agata svoji gotovo ne lahki nalogi popolnoma kos, o tem pač ni mogel nihče dvomiti, kdor je imel priliko ju že kedaj pred videti na odru. Tudi tokrat sta žela vsestransko priznanje! — In Milek! Ali bi mu bilo sploh mogoče najti jednakega, bi li mogel kdo ulogo boljše rešiti kot on? Igral je naravno, neprisiljeno in mirno ter popolnoma domače. Njegova mimika je bila tako originalna, tako primerna, da ga je vse občudovalo. Zraven pa še njegovo izborna petje! — Istotako tudi Liza! Da je kakor ustvarjena za oder, to že vemo, a tokrat je nudila s svojim mičnim petjem občinstvu še prav poseben užitek in ni se čuditi, da ji je vseh pomislekov polni Milek nazadnje vendar zaklical: „Liza, štop naprej!“ Tudi Majer in eksekutor sta bila jako dobra. Njun nastop samozavesten; prvi vsiljiv žid, drugi mož postave, izvršujoč svojo „visoko službo“. Njuna kupleta sta žela vsestransko priznanje in posebno Majerjevo žvižganje ob spremljevanju glasovirja je vse občudovalo. — Kakor te bile so tudi ostale krajše in kolikor toliko lažje vloge vse v dobrih rokah in četudi je bilo število vaj precej malo, se vendar ne more reči, da se ni točno izvajalo. — Pohvalno moramo omeniti g. Drolca, ki je imel na skrbi vse pvske in glasbene točke in ki se je, kakor vsi ostali, radevolje žrtvoval dobri stvari. Obisk je bil nad vse pri-

akovanje dober, vsi sedeži razprodani in celo stojišče bi bilo skoraj zmanjkalo. Posebno pohvalno nam je omeniti vrlo učiteljstvo iz daljše in bližnje okolice, napredne Hrastničane in Celjane, koji (slednji) so nas posetili v prav častnem številu. — „Bralnemu“ društvu je na tej prireditvi le častitati, želeli pa je tudi, da se pri sličnih prilikah v kratkem zopet vidimo, ker le tedaj se bo lahko reklo z Milekom in Lizo: „Na svetu vendar je lepo, le znati treba je kake“.

v Poročni dar za obrambni sklad Ciril-Metodove družbe. V tozadevni notici v včerajšnjem „N. D.“ bi se imelo glasiti, da so gg. R. Pevč, A. Turnšek, st. in ml. in V. Turnšek darovali vsak po 200 K za obrambni sklad CMD.

v Iz Braslovč se nam poroča, da g. dr. Lampret pri veselici Ciril-Metodove podružnice ni sramotno nastopil, ker veselice še niti bilo ni, ampak da vedno podpira podružnico. — Prosimo ponovno gospode dopisnike, da se nam poroča vedno samo resnica.

a Iz Mozirja. Ob priliki poroke svojega staroste Rudolfa Pevca z narodno mladenko „Malčko Turnšek-ovo“ je podaril „Savinski Sokol“ v Mozirju 50 K Ciril-Metodovi družbi mesto poročnega darila nevesti. — Slovenci, posnemajte, ter se ob takih prilikah vedno spominjajte naše prekoristne šolske družbe, ki rabi neizmerno mnogo, če hoče biti uspešen boj z bogatimi bojnimi društvi Nemcev! Posnemajte „Savin. Sokola“! Nazdar!

o V znani šoštanjski zadevi sta priobčila „Štajerc“ in „vahtarica“ v zadnjem času več dopisov, z ozirom na katere nas prosi g. ravnatelj Jošt izjaviti, da on v tej zadevi sploh ni igral nobene vloge in da je neresnično, da je on v kritičnem času revidiral šoštanjsko posojilnico.

v O „okrajni posojilnici v Konjicah“ smo objavili št. 265. „N. D.“ notico, da ni mogla izplačati vloge v znesku K 145'40. Izjavljamo, da se ta notica ne tiče stare „Posojilnice“ v Konjicah.

a Ker imajo nižji uslužbenec tako sramotne plače. Večkrat se je že zgodilo, da je bil kak železniški ali poštni uradnik radi poverjenja tožen, a potem oproščen, ker se je dokazalo, da radi sramotno nizke plače ni mogel pošteno izhajati. Sedaj je najvišje sodišče izdalo odlok, ki veli, da se smejo dostavna vprašanja o neodoljivi sili samo takrat staviti porotnikom, če je bilo poverjenje edina rešitev iz slabega položaja.

a Železniški shodi na Nemškem Štajerju. Nemci pridno sklicujejo železniške shode v prilog železnici Gleisdorf-Hartberg in vzhodnejšaj transverzalki. V nedeljo se vrši zopet velikanski shod v Hartbergu. Gibljemo se sicer tudi mi na Spod. Štajerskem — a vse premalo. Želeti bi bilo še več velikih manifestačnih shodov za naše nujno potrebne železnice.

a Požaru. Pogorela so posestniku Vabiču v Novi gori blizu Sl. Bistrice 7. t. m. vsa poslopja. Škoda je zelo velika. Ogenj je nastal najbrž na ta način, da so zletele goreče iskre iz dimnika na streho. — V Dražencih bl. Cirkovc na Dr. p. je isti dan vse zgorelo posestniku Pišecu.

a Občinska volitev v Št. Jurju ob Taboru, ki bi se imela vršiti 15. in 16. novembra je vsled legarja preložena na nedoločen čas.

o Iz Ptuja. — Telovadno društvo Ptujski Sokol priredi dne 8. decembra v slavnostni dvorani Nar. doma igrokaz „Rokovnjači“. Ta narodna igra s petjem v petih dejanjih je žela povsod, kjer se je dosedaj uprizorila, največjo zadovoljnost občinstva, ter je v obče najbolj priljubljena igra našega ne

prerazvajanega občinstva. Ptujski diletantje in diletantke so po svoji marljivosti in sposobnosti daleko znani, zatorej že z nestrpnostjo pričakujemo te igre na našem odru. Vse bližnje in daljno občinstvo pa opozarjamo že sedaj na to prireditev, ki bo ena najzanimivejših v letošnji sezoni. Čisti dobiček je namenjen fondu za zgradbo prepotrebne sokolske telovadnice.

o Iz Ptuja. Sokolska telovadnica je za „Sokola“ ravnotako življenjske važnosti, kakor Sokol za narodni preporod zaspane ptujske okolice. S tem večjim navdušenjem pozdravljamo blagodušni čin ptujskega okoličana gosp. Mihe Brenčiča, veleposestnika v Rogoznici, ki je položil prvi kamen za sokolsko telovadnico v zdatnem znesku po 100 K. Odbor mu tem potem izreka iskreno zahvalo.

o Iz Brežic. — Martinov večer, združen s petjem, tamburanjem in vinsko poskušnjo priredi Sokol v Brežicah prihodnjo nedeljo 14. t. m. v Narodnem domu v Brežicah. Vstopnina prosta, začetek ob 8 uri. Vabijo se vsi rodoljubi, da se udeleže tega zabavnega večera. — Posebna vabila se ne razpošiljajo.

v Iz Brežic. Odkar je tukaj nastavljen novi tajnik bolniške blagajne, je vse v redu. Ravna se točno po pravilih, kolikor vemo po izkušnji zadnjega časa, ko je bilo povabljenih toliko Slovencev k okrajnemu glavarstvu zaradi netočnega prijavljanja oziroma odpovedi svojih uslužbencev. To je vsekakor lepo, a smo mnenja, da so pravila sestavljena tudi za druge, ne samo za Slovence. Tajniku bi priporočali, da bi si zapisnik pravilno ogledal, mogoče bi našel kaj nerednosti tudi pri Nemcih. Zelo dvomimo, da bi imeli slednji vse v redu. Napis bolniške blagajne je samonemški. Zahtevamo, da se samonemški napis odstrani, saj vendar vzdržujejo bolniško blagajno Slovenci, pri kateri je zavarovanih čez tri četrtine vseh udov. Ako moramo plačevati doneske, smo upravičeni, zahtevati napis tudi v svojem jeziku. Nevolja slovenskih obrtnikov, trgovcev in delodajalcev sploh narašča vedno bolj, ter komaj pričakujejo, da bi že enkrat dali temu postopanju pošten odgovor. Tega mora biti konec, da bi se zaradi te peščice Nemcev nastavljal za tajnika naš nasprotnik, ter se vzdrževal z našim denarjem. Za prihodnje volitve bomo že skrbeli, da se bodo volilni listki pravočasno razdelili.

z Slovensko gledališče v Mariboru. Slavno občinstvo se ponovno opozarja na veliko burlesko „Krasna Lida“, ki se uprizori v nedeljo 14. listopada t. l. Kdor je prijatelj zdravega humorja in smeha, naj ne zamudi prilike si ogledati to izvirno češko burko. Živega slona, ki nastopi, se ni nikomur bati, ker je dobro dresiran in čisto pohleven. Pripravlja se tudi za Miklavžev večer krasna čarobna bajka „Snegulčica“.

a Iz Maribora. Strojnega ključavničarja Adolfa Rojka iz Maribora so napadli na potu med Pesnico in Št. Iljem trije neznani fantje in so zahtevali od njega bluzo in uro. Rojko se je najprvo ustrašil in je bluzo enemu predal, ali ko so hoteli imeti od njega vse, kar so videli, je nastalo ruvanje, pri katerem bi se bilo Rojkotu slabo godilo, ako bi ne bila prišla pravočasno dva železniška čuvaja. Zadevo je napadeni javil orožništvu v Št. Ilju.

o Izžrebani porotniki. Za porotne obravnave, ki se prične 29. novembra v Mariboru, so bili izžrebani sledeči porotniki: Anton Bayer, bančni uradnik; Jožef Dufek, lečetar; Jožef Felber, hišni posestnik; Julij Glaser, stavitelj; Ferdinand Hirschmann, gostilničar; Friderik Jank, gostilničar; Raimund Lirzer, hišni posestnik, vsi v Ma-

riboru. Iz okr. glavarstva mariborskega: Franc Lorber, posestnik v Ročici; Ant. Drozg, posestnik v Vajgnu; Fr. Dreibiger, gostilničar in mesar v Košaku; Jožef Grušovnik, posestnik v Ložanah; Ivan Klemenčič, velepos. pri Šmartnu pri Vurbergu; Franc Černe, posestnik v Framu; Janez Stanitz, gostilničar v Spodnjih Hočah; Marko Skerbinček, posestnik v Krastavcu; Alojz Mule, posestnik in mesar v Rušah; Miha Katz, posestnik v Razvanju; Juri Kobale, mizar v Slov. Bistrici. Iz mesta Ptuj: Karol Kasper, trgovec; Karol Kratzer, mizar; Karol Kupferschmied, kavarnar; Jožef Pirich, usnjari; Friderik Slawitsch, trgovec. Iz okrajnega glavarstva ptujskega: Fran Babosek, župan v Karčovin; Maks Straschill, posestnik na Spodnjem Bregu; Alojz Mikl, gostilničar pri Vel. Nedelji; Maksim Robič, trgovec, Središče. Iz okrajnega glavarstva ljubomerskega: Henrik Streicher, posestnik na Moti; Janez Kürbus, posestnik v Gornji Radgoni; Jos. Reich, st. posestnik na Moti. Iz okr. glavarstva slovenjegraškega: Fr. Skacedonig, lesotržec v Spodnji Gortini; Jožef Brinner, trgovec na Muti; Henrik Puhr, veleposestnik v Ribnici. — Nadomestni porotniki: Janez Pelikan, hišni posestnik, Franc Pinteritsch, posojilnični adjunkt, Jožef Sagai, trgovec, Janez Sauer, hotelir, Anton Schnideritsch, gostilničar, Ernest Tisso, posestnik, Ludovik Tscholnik, kletar, Jožef Wesiak, depoziter piva, Teobald Zemann, knjigovodja — vsi v Mariboru.

z Mariborski nacionalni Nemci se morda res nekoliko bojijo volitev v tretjem razredu za občinski zastop. Da je struja proti radikalnim šovinistom pridobila moči, je pač gotovo, a da bi za sedaj oni ne zmagali, je pač izključeno. A vkljub temu naj gre 17. novembra vsakdo volit!

— VIII. kongres zoologov v Gradcu. Od 15. do 20. avg. 1910 se vrši v Gradcu 8. mednarodni zoološki shod. Kongresa v Štefanijinih dvoranah se lahko udeleži vsak prijatelj in prijateljica zoologije. Po zaključenem kongresu se začne poučno potovanje, ki bo trajalo do 27. avgusta. Udeležniki gredo tudi preko Gorenjskega v Trst ter v Bosno in Dalmacijo.

z Telefonska mreža. Trgovsko ministerstvo je dovolilo, da se napravi telefonska zveza Maribor-Sl. Bistrica-Konjice-Celje in zveza Konjice-Rogaška Slatina, kjer se uvede tudi krajevna mreža. Prihodnjo pomlad se prične s pripravami. Gg. državne poslance prosimo, da pri razpravi o proračunu za prihodnje leto na vsak način zahtevajo tudi še zgradnjo ostalih na Spodnjem Štajerskem potrebnih telefonskih zvez.

z Tatove poštnih paketov so zasledili tudi v Ljubnem ob Muri v osebah železniških uslužbencev. Preiskava je dognala, da so tatovi delali popolnoma sistematično. Na progi že torej ni nič več varno; zadnjič smo poročali o tatvinah na Pragerskem.

o Nemško klerikalno obrambno društvo „Ostmark“ šteje že 100 podružnic s približno deset tisoč člani.

o Tridesetletnico svojega službovanja pri dež. odboru je obhajal začetkom tega meseca ravnatelj A. Stigler, vodja oddelka za vinarstvo in sadjarstvo.

Kranjske novice.

v „O higijeni človeškega telesa“ predava nocoj v Ljubljani v Mestnem domu dr. Dem. Bleiweis vitez Trsteniški.

v Glasbena Matca v Ljubljani. Koncert, ki ga je pod egido „Gl. M.“ priredilo „Kolo“ iz Zagreba v hotelu Union, je dal povod za ostre rekriminacije zoper „Glasbeno Matico“. Očita

se ji od napredne strani, od katere edino ima podporo, da dela klerikalcem vse mogoče koncesije, ki so za napredno občinstvo naravnost žaljive. Vkljub odsvetovanju je tudi zadnji koncert priredila v klerikalnem hotelu „Union“ in napredno občinstvo je šlo tja samo zaradi hrvatskih gostov. „Slov. Nar.“ opominja „Glasbeno Matico“, naj pojde drugo pot respektiranja čustev naprednega občinstva. Pri tem ni treba, da bi postala strankarska uprava.

v V slovenskem gledališču v Ljubljani se poje jutri v četrtek velika opera „Nižina“. — V nedeljo popoldne je za goste z dežele in za mladino opere „Dolarska princesa“. — V torek 16. tm. gostuje v Strindbergovem igrokazu „Oče“ slavni igralec I. Borštnik iz Zagreba.

v Zaradi škofove brošure je nastala med ljubljanskima dnevnikoma velika vojska. „Slovenec“ namreč hoče zdaj obrniti pozornost od škofove svinjarske knjižice in slika liberalce kot pohujševalce. Dragi bratec v Kristusu, to se ti ne posreči: ljubljanskemu škofu in kranjski klerikalni stranki ostane sramotni pečat pohujšljivcev mladih src. Tem večji škandal in znamenje najgrše propalosti in degeneriranosti med kranjsko duhovščino je, da se najdejo med njo ljudje, ki škofovo svinjarijo zagovarjajo. — „Sl. Nar.“ poroča o škofu zgodnico, kako je nekoč, ko je škof o priliki birme v neki cerkvi na deželi spovedoval, prišlo k spovedi neko dekle; škof jo je izpraševal take stvari iz spolnega življenja, o katerih dekle niti pojma ni imelo, in je nazadnje jokajoč od sramu pobegnulo od spovednice. Tako si je torej škof nabiral gradivo za svojo brošuro. In to so čuvarji morale med našim ljudstvom? Navadni lopovi so, ki ga tirajo sami v svoji neumnosti v moralno pogubo!

Volitve v obrtno sodišče v Ljubljani se vrše 14. tm. Tudi soc. demokratje so postavili svoje kandidate.

z Zagoneten slučaj se je pripetil v Čermošnicah na Kranjskem. Dne 2. novembra je zapustil dveletni Franc Mausser očetno hišo in je šel v gozd k svojim starejšim bratom past živino. Živino so prignali domu, vsi so se vrnili, a najmlajšega ni bilo. Iskali so ga ljudje, domači, psi, orožništvo, a malega dečka najbrže ne bode več.

Koroške novice.

z Nagla smrt dveh deklet. Preteklo nedeljo ste bili prišli dve gospici z vlakom v Prevalje. Edna izmed njiju je bila šla v trgovino nakupovat razpih reči, ali ko se je vrnila, se je mrtva zgrudila, ker jo je zadela kap. Velika množica ljudi se je bila zbrala krog nje in ko so obvestili drugo o smrti prijateljice, se je tudi ona mrtva zgrudila na tla.

Primorske novice.

z Nadomestna volitev na Goriskem. Nadomestna volitev mestu umrlega deželnega poslanca Jeriča se bo vršila še ta mesec.

z V Gorici je umrl vpokojeni artillerijski stotnik Čap.

z Zrakoplovec Rusjan je v nedeljo na Vel. Rojcah pri Gorici poskušal svoj „aeroplan“. Komaj se je dvignil od tal, se mu je nekaj pokvarilo, in moral je opustiti svoj nadaljni poskus.

z Smrtonosna nesreča se je zgodila v Gorici pri prevažanju podija, namenjenega za vojaški koncert v ljudskem vrtu. Pri veliki vojašnici na Travniku so se splašili konji in voznika Vizina je težki tovor tako nesrečno zadel v prsi, da je pri priči umrl.

Po svetu.

Odlikovanje aviatikom. Francoska akademija znanosti je sklenila podeliti več zrakoplovcem in aviatikom zlato medaljo; med temi je grof Zeppelin in brata Wright.

v Dobrotljiv tat. V Hamburgu je neki tat telefoniral neki sobarici, naj gre takoj po nekem opravlku, ključ pa naj pusti v bližnji slaščičarni. Tat je moral biti z domačimi razmerami dobro znan, kajti ko je sobarica odšla, je šel v dotično stanovanje, ukradel 300 mark in zopet izginil. Drugi dan je dobil obkradeni gospod svoj ključ nazaj s pripombo: Pošiljam Vam s pošto ključ in pripominjam, da sem ukradel tudi neko stoječo uro, katere pa ne maram. Dobite jo v bližnji kleti.

v Po dolgem času najdena. Žena zagrebkega inženirja Zigmunda Fulta, 25 letna dama, se je strastno zaljubila v mlajšega brata svojega moža; bil je on knjigovodja. Sklenila sta pobegniti in res se je ona 20. avgusta odpeljala v Budimpešto, kamor jej je svak sledil drugi dan. Tam se je Fultova poslovila od matere in potem sta oba prešla. — Sedaj so našli mrtev par z ranami od kroglice, že popolnoma strohnet v nekem gozdu kraj Budimpešte.

d Junak z nožem v Zagrebu. V Zagrebu je policija zaprla nekega moža, ki je po ulici letal za dekleti in jih zbadal z nožem. Zločinec je bil že prej kaznovan radi prestopkov proti pravničnosti.

Slovanski zapiski.

o Jubilej lužiško-srbskega buditelja. Predvčeraj je slavil Jakob Hermann, kanonik budyšinskega kapitola 40 letnico svojega duhovništva in 20 letnico odkar je postal kanonik. To bi morda bilo za nas brez pomena, ali v Lužici, kjer duhovstvo dela tako zelo na kulturnem polju in kjer je ono prav za prav edino narodno, ima duhovniški jubilej veliki pomen, ker ob enem, ko pridejo duhovniki med svoje rojake, se začne tudi njihovo delo za narod. Jakob Hermann stoji na čelu vsem narodnim podjetjem in jih tudi finančno podpira. To je lužiško-srbski Strossmayer. Da še živi mnogo let med izginjajočimi Lužičani!

o Srednješolstvo na Ruskem. Leta 1908 je bilo na Ruskem po uradni statistiki 523 srednjih možkih šol, med njimi 279 gimnazij, 17 šestrazrednih progimnazij in 208 realk. V vseh srednjih šolah je bilo 171.687 dijakov. — Letos je bilo na novo otvorjenih 12 gimnazij in 11 realk. Poslednje število kaže, da ljudsko šolstvo napreduje z ogromnimi koraki.

Obrambni vestnik.

v Za Ciril-Metodv obrambni sklad so se nadalje priglasili: 437. J. Zdravec, velepos. v Središču; 438. Akad. društvo „Slovenija“ (plačala 50 K); 439. Podružnica možka in ženska v Žalcu (plačala 100 K); 440. Ivan Žizek, Gradec (plačal 200 K); 441. Dr. Rihard Bergmann, sek. dež. bolnišnice v Ljub-

ljani; 442. Podružnica možka in ženska St. Peter v Ljubljani; 443. Neimenovani J. F. na Štajerskem; 444—445. Cvetnič Lavoslav, ckr. poštni kontrolor, Šega Rudolf, Colner Janko, uradniki mestne hran. v Ljubljani; 446. Sokolice mariborske; 447. A. St. v Ljubljani (plačal 200 K); 448. Neimenovani zasebnik iz Ljubljane (plačal 200 K); 449. Slovensko omizje v Sarajevu, Trebevičev dom.

v Za C.-M. družbo je nabrala pri odhodnici g. Peharca iz Klanjca ga. Marija Kos, soproga trgovca na Bizeljskem, 15'65 K. Vrlo!

v Za C.-M. družbo je nabrala gđ. Ocvirk iz Male Pirešice v veseli družbi v Turjanovi gostilni pod Zalogom 2'47 K. Poslala nam jih je ga. Sidonija Slanc iz Petrovč. Hvala!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Češki listi o audijenci poljskega ministra Dulemba.

o Praga. 11. nov. Vsi češki listi pišejo obširne komentarje k včerajšnji audijenci poljskega ministra rojaka Dulemba in obžalujejo, da se je tudi cesarja potegnilo v strankarski boj. — „Den“ je bil zaradi uvodnika o tej audijenci konfisciran. — „Union“ pravi, da je povsem razumljivo, ako je monarhovo stališče vzbudilo v čeških poslancih zelo neprijetna čustva. Ker se je itak že vedelo, da uživa Bienerth vladarjevo zaupanje, je značilno za njegov položaj, da se zateka v varstvo krone. S tem je akcija poljskega kluba proti § 14 zelo otežkočena in vedno jasneje se kaže, da Bienerth odločno misli izriniti § 14. S stališčem, katerega je zavzel cesar, je tudi zelo padlo upanje, da bi se dale razmere z neko rekonstrukcijo kabineta zboljšati.

„Pogrebci parlamentarizma“.

o Brno. 11. nov. „Moravska Orlice“, glasilo češkega min. rojaka dr. Žačka, piše v članku „Pogrebci parlamentarizma“ sledeče: Kako daleč še imamo v Avstriji do pravega parlamentarizma, kažejo najlepše sedanji dogodki. Vlada se pripravlja, da bi poslala parlament domu, namesto da bi sama demisionirala. Ako bi Nemci imeli kaj smisla za ohranjenje in čast parlamenta, bi morali uprav sedaj protestirati, ko vlada namerava dati parlamentu najhujšo zasnovo, ki je sploh možna, in prisiliti Bienertha k odstopu. Mesto tega pa pomagajo vladi do porabe § 14, samo da bi si ohranili nenaravno in neutemeljeno nadoblast v državi.

Ogrska kriza.

o Budimpešta. 11. nov. Za strankino konferenco, ki se vrši danes zve-

čer, se pripravljata bankovna in banketna skupina kar najživahneje. — Mnogi mislijo, da pride danes do razpora med Justhom in Kossuthom. — Justhovci računajo na 135 posl. izmed 225, kar jih je v neodvisni stranki. Ako pride do razpora, se še ne ve, katera skupina bo še za nadalje obdržala ime neodvisne stranke.

Srbsko posojilo.

o Beligrad. 11. nov. Mestni odbornik Paču je brzojavil, da je bilo včeraj srbsko posojilo v znesku 150 milijonov kron v Parizu podpisano. — Paču se že vrača v domovino.

Krečansko vprašanje.

o London. 11. nov. Iz Petrograda poročajo, da nima Rusija nobene volje znova načenjati krečansko vprašanje. Ona je z drugimi krečanskimi obrambnimi silami vred mnenja, da naj ostane vse pri starem.

Železniška nesreča.

d Rim. 11. nov. Osební vlak iz Tivoli v Rim je skočil blizu postaje Monte Celio s tira in se zvalil po železniškem nasipu v globočino. Število mrtvih in ranjenih še ni znano.

Iz Grškega.

d Atene. 11. nov. Oni višji častniki bojne mornarice, proti katerim je nastopil Typaldos, ga tožijo sedaj kot zasebni obtožitelji. — One mlajše častnike, ki so sicer Typaldosu pismeno priglasili svoj pristop k zaroti, a se niso upali, so izpustili iz zapore.

Tržne cene.

10. novembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Na našem trgu so nplivala poročila samo v toliko utrjuje, da je postala pšenica za 10 vin. dražja. Konsum je bil radi tega pri nakupu len in samo posamezno se je vršil promet. Tudi pri drugih nakupih je bil poslovni promet zelo omejen, pri katerem se je tž držala, dočim je bila pri koruzi in ovsnu tendenca neizpremenjena. Ječmen se je držal mirno in tendenca je bila mlohava.

Sladkor. Praga: sur. sladkor prompt K 27'25, nova kampanja K ——. Tendenca uporna. — Vreme: lepo.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 33 1/4 do K 33 5/8, za dobavo K 33 1/4 do K 33 5/8. Tendenca: mirna.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 149 do 150 vin., mlade, srednje 149 do 150 v, mlade, lahke 145—146 vin. zaloga 23.100 komadov. Prignano 1071 komadov, odgnano 253. Ostalo torej 23.918 komadov. Tendenca živahna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'19, pšenica za oktober K 11'83, rž za april K 10'26, oves za april K 7'64, koruza za maj K 6'81, ogrščica za avgust K ——. —

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti zmerno, tendenca trdna. Prometa 10 tisoč meterskih stotov. Efektivna pšenica 5—10 vin., rž 5 vin. višja. Drugo se drži. Vreme: mrzlo.

Cena jajc na dunajskem trgu

dne 10. novembra 1909.

Jajca v zabojih	à 25	k po K 3—
I-ma jajca v sodčkih	à 25	„ „ 3—
II-da „ „	à 25 1/2	„ „ 3—
Niž. in gor.-avstrij.	à 28	„ „ 3—
I-ma štajerska jajca	à 26	„ „ 3—
II-da „ „	à 26 1/2	„ „ 3—
I-ma moravska „	à 26 1/2	„ „ 3—
II-da „ „	à 27	„ „ 3—
Sleska jajca	à 28	„ „ 3—
Hrvaška jajca	à 26 1/2	„ „ 3—
Slavonska jajca	à 27	„ „ 3—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 108
I-ma banatska jajca	à „ 106
Zgornjeogrška jajca	à „ 104
I-ma sedmograška sortirana	à „ 106
I-ma „ nesortirana	à „ 104
Bosanska jajca	à „ 100
I-ma bolgarska jajca	à „ 105
II-da „ „	à „ —
I-ma srbska „	à „ —
I-ma gališka jajca sortirana	à „ 100
I-ma „ nesortirana	à „ 98
I-ma ruska „	à „ 106
I-da „ „	à „ 94
I-ma srednja jajca	à „ 80
I-ma mala „	à „ 74

Vreme: hladno. Tendenca: trdna.

Društvene vesti.

z Klub slovenskih tehnikov v Pragi naznanja predavanje tov. J. Mačkoviška: „Gospodarski položaj slovenskih pokrajin“, ki se vrši v četrtek 11. t. m. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ na Kralj. Vinogradih.

z Občni zbor telovadnega društva „Sokol“ v Gradcu je izvolil dne 6. t. m. sledeči odbor: starosta br. Pirnat, podstarosta br. Prus, načelnik br. Poženel, podnačelnik br. Stegmüller star., tajnik br. Krulej, blagajnik br. Fischer, gospodar br. Štobar, orodjar br. Bajc, namestniki bb. Zorjan, Stegmüller ml. in Kompare.

Sukna

in modno
blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.

— Vzorci franco. —

Udobno urejena ter opremljena z naj-novejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradom v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinejših izpeljave. — Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. — Strogo solidno delo.

SVOJI K
SVOJIMI!

ZVEZNA KNJIGOVEZNICA V CELJU

Schillerjeva cesta števil. 3.